

STRESZCZENIE

Polska fanfikcja a kanon lektur szkolnych

Celem niniejszej dysertacji jest zbadanie fanfikcji powstającej w języku polskim na podstawie dzieł literatury polskiej związanych z kanonem lektur szkolnych. Zadania służące jego osiągnięciu to przede wszystkim: opis i charakterystyka najważniejszych cyfrowych archiwów, w których fani publikują swoje utwory; wskazanie dzieł rodzimych autorów, które inspirują twórczość polskich fanów; opis gatunków, motywów, wątków, które polscy fani wykorzystują w swoich tekstach; charakterystyka stosunku polskich fanów do kanonu i strategii jego przekształceń.

Praca składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii. Pierwszy rozdział koncentruje się na wyjaśnieniu samego zjawiska fanfikcji, funkcjonujących w jej ramach podstawowych gatunków, a także relacji z tradycyjnie rozumianą literaturą. W tej części znalazły się także odwołania do ważniejszych pozycji naukowych poruszających zagadnienie twórczości literackiej fanów. Rozdział drugi dotyczy pojęcia ‘kanonu’, wzbogaconego w kontekście kultury fanów o nowe znaczenia. Rozdział trzeci prezentuje pięć najważniejszych i najpopularniejszych miejsc w przestrzeni online, w których publikowane (i czytane) są fikcje fanowskie. Na rozdział czwarty składa się opis, analiza i interpretacja materiału źródłowego – fanfikcji napisanej w języku polskim do czterech dzieł silnie sprzężonych z kanonem szkolnym: *Trylogii* Henryka Sienkiewicza, *Lalki* Bolesława Prusa, *Ludzi bezdomnych* i *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. Rozdział piąty również odwołuje się do materiału badawczego – tekstów fanowskich pojedynczych lub występujących w mniejszej liczbie oraz reprezentujących krótkie formy narracyjne. Rozdział szósty poświęcony został zagadnieniu krytyki literackiej fanów. Dysertację podsumowuje syntetyczne zakończenie. Wykaz analizowanej literatury fanowskiej oraz wykorzystanych prac naukowych zawiera końcowa bibliografia.

SUMMARY

Polish fanfiction and school reading canon

The aim of this dissertation is to examine fanfiction created in the Polish language based on works of Polish literature that are part of the school reading canon. The tasks to achieve this aim include: describing and characterizing the most important digital archives where fans publish their works; identifying the works of native authors that inspire the creativity of Polish fans; describing the genres, motifs, and themes that Polish fans employ in their texts; and characterizing the attitudes of Polish fans towards the canon and their strategies for transforming it.

The dissertation consists of an introduction, six chapters, a conclusion, and a bibliography. The first chapter focuses on explaining the phenomenon of fanfiction, the basic genres within it, and its relationship with traditionally understood literature. This section also includes references to significant academic works addressing the issue of fan literary creativity. The second chapter deals with the concept of the 'canon', enriched with new meanings in the context of fan culture. The third chapter presents the five most important and popular online spaces where fanfiction is published (and read). The fourth chapter consists of a description, analysis and interpretation of the source material – fanfiction written in Polish to four works strongly related with the school canon: Henryk Sienkiewicz's *Trilogy*, Bolesław Prus's *The Doll*, and Stefan Żeromski's *Homeless People* and *The Coming Spring*. The fifth chapter also refers to the research material – fan texts occurring in smaller numbers and representing short narrative forms. The sixth chapter is devoted to the issue of fan literary criticism. The dissertation is concluded with a synthetic conclusion. A list of the analyzed fan literature and the scientific works used is provided in the final bibliography.